

Bài 24: VIỆT NAM TRONG NHỮNG NĂM CHIẾN TRANH THẾ GIỚI THỨ NHẤT (1914 - 1918)

NỘI DUNG BÀI HỌC:

I. TÌNH HÌNH KINH TẾ - XÃ HỘI

II. PHONG TRÀO ĐẤU TRANH VŨ TRANG TRONG CHIẾN TRANH (đọc thêm)

III. SỰ XUẤT HIỆN KHUYNH HƯỚNG CỨU NƯỚC MỚI

I. TÌNH HÌNH KINH TẾ - XÃ HỘI

1. Những biến động về kinh tế

Thực dân Pháp tăng cường vơ vét, bóc lột thuộc địa để phục vụ cho Chiến tranh thế giới thứ nhất đã tác động mạnh đến kinh tế, xã hội Việt Nam.

- Nông nghiệp: từ trồng lúa sang trồng cây công nghiệp phục vụ chiến tranh.
- Công nghiệp: tăng đầu tư khai thác mỏ nói lỏng độc quyền cho tư sản Việt Nam có cơ hội phát triển
→ nhiều nhà máy xuất hiện.

Trồng cây cao su trên đất Biên Hòa

- Có đến 50.000 binh lính và 50.000 lao công người Việt, bị cưỡng chế kéo khỏi những làng mạc, được đưa sang châu Âu chiến đấu cho Pháp trong chiến tranh. Họ bị gọi nhập ngũ, và hàng ngàn đã tử trận ở Pháp, gần bờ biển Bỉ và rất nhiều nữa hy sinh ở chiến trường Trung Đông đầm máu.
- Tiền và lương thực của Việt Nam bị Pháp vơ vét đưa sang phục vụ cho cuộc chiến tranh.
- “Nhiệm vụ chủ yếu của Đông Dương là phải cung cấp cho chính quốc đến mức tối đa nhân lực, vật lực và tài lực...”.

(Theo Báo *Dư luận*, số tháng 8- 1914)

2. Tình hình phân hóa xã hội

- Nông dân bần cùng công nhân tăng thêm về số lượng → là lực lượng chủ chốt của các mạng.
- Tư sản, tiểu tư sản: tăng thêm về số lượng; nhất là tư sản thoát khỏi sự kiểm chế của tư sản Pháp, bắt đầu đứng dậy đấu tranh

Ông Nguyễn Hữu Thu - bậc anh tài về kinh doanh những năm đầu thế kỷ XX

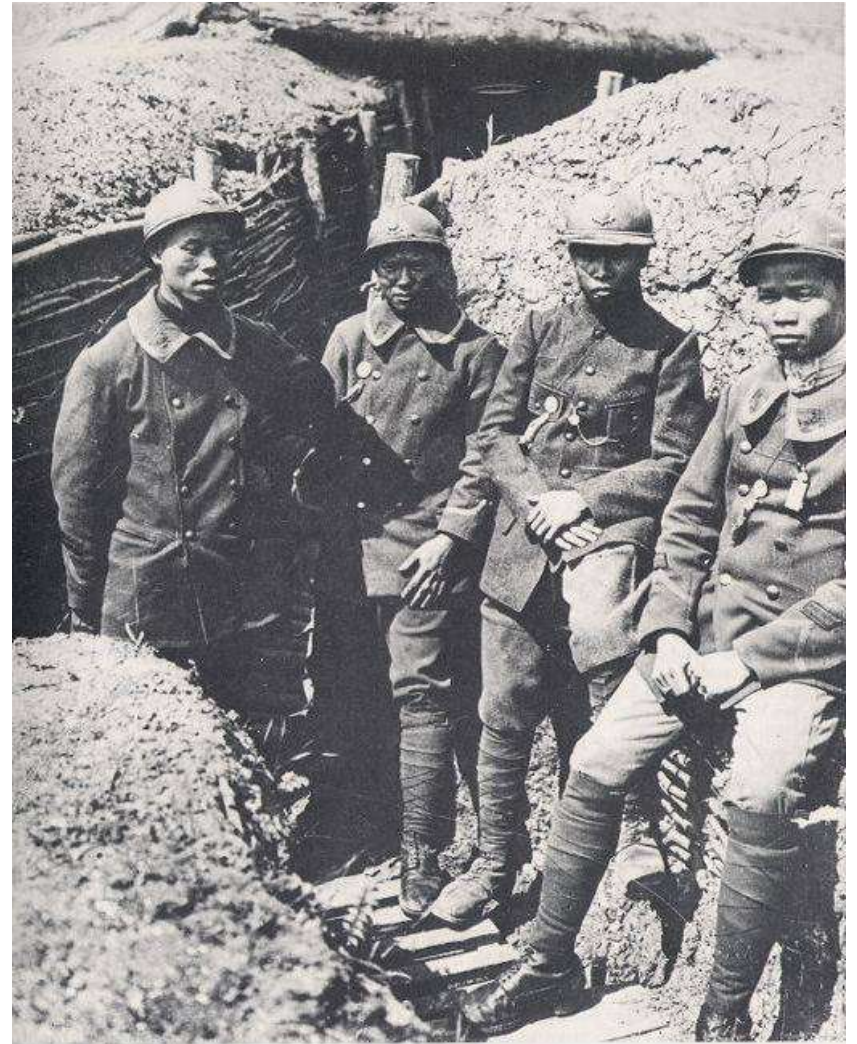

Doanh nhân Nguyễn Sơn Hà (1894-1980) khai sinh nghề sản xuất sơn dầu ở Việt Nam. Ông cũng là một nhà tư sản dân tộc yêu nước. Năm 1939, ông đã ghé thăm cụ Phan Bội Châu lúc còn bị quản thúc tại Huế.

Nạn bắt lính và những chính sách trong nông nghiệp đã làm cho sức sản xuất trong nông nghiệp giảm sút nghiêm trọng và đời sống nông dân ngày càng bị bần cùng. Lực lượng sản xuất ở nông thôn bị giảm sút (do chế độ bắt lính, bắt phu tàn bạo).

Người lính An Nam thời Thế Chiến Thứ Nhất. Nguồn: anhxua.net

Lính Annam trong chiến hào quân đội Pháp, 1917

III. SỰ XUẤT HIỆN KHUYNH HƯỚNG CỨU NƯỚC MỚI

1. Phong trào công nhân

- Mục tiêu: kế hợp đấu tranh đòi quyền lợi kinh tế với bạo động vũ trang.
- Hình thức: bãi công, biểu tình, tham gia khởi nghĩa vũ trang.
- Tính chất: tự phát nên không thành công.

Những công nhân ở mỏ than Hà Tu đầu thế kỷ 20

2. Buổi đầu hoạt động cứu nước của Nguyễn Tất Thành (1911 - 1918)

- 5/6/1911 Nguyễn Tất Thành rời bến cảng Nhà Rồng sang các nước phương Tây để tìm đường cứu nước.
- Từ 1911 – 1917, Người đã đi qua nhiều nước, hiểu rõ ở đâu bọn đế quốc cũng tàn bạo, độc ác; ở đâu người lao động cũng bị áp bức và bóc lột dã man (phân biệt rõ bạn - thù).
- Cuối 1917, Người trở lại Pháp, tích cực hoạt động tổ cáo thực dân và tuyên truyền cho cách mạng Việt Nam tham gia phong trào công nhân Pháp tiếp nhận ảnh hưởng của Cách mạng tháng 10 Nga
- Là cơ sở quan trọng để Người xác định con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc Việt Nam là con đường cách mạng vô sản.

Hành trình 30 năm tìm đường cứu nước CỦA BÁC HỒ

Từ Bến Nhà Rồng, chàng thanh niên Nguyễn Tất Thành rời Việt Nam lên đường sang Pháp với nghề phụ bếp trên tàu La Touche Tréville.

Bức tranh châm biếm của Nguyễn Ái Quốc

Người bốn ba qua nhiều nước thuộc các đại lục Âu, Á, Phi, Mỹ, đặc biệt là 3 nước đế quốc lớn nhất thời đó là Mỹ, Anh và Pháp. Qua đó, Người đã nhận thấy ở đâu bọn đế quốc, thực dân cũng tàn bạo, độc ác; ở đâu những người lao động cũng bị áp bức, bóc lột dã man.

Nguyễn Ái Quốc tại Đại hội toàn quốc Đảng Xã hội Pháp tháng 12/1920

Từ Anh trở lại Pháp, hoạt động trong Hội những người Việt Nam yêu nước ở Paris; gia nhập Đảng Xã hội Pháp; gửi đến Hội nghị Vercel bản yêu sách của nhân dân An Nam, đòi thừa nhận các quyền tự do, dân chủ, quyền bình đẳng và quyền tự quyết của dân tộc Việt Nam; Tham gia Đại hội I Đảng Cộng sản Pháp, lập Hội Liên hiệp các dân tộc thuộc địa; Tham gia Đại hội II (1922) của Đảng Cộng sản Pháp, được bầu làm Trưởng Tiểu ban phương Đông trong Ban nghiên cứu thuộc địa của Đảng Cộng sản Pháp; Ra báo Người cùng khổ, viết nhiều bài báo tố cáo tội ác của thực dân Pháp đang trên các báo Nhân đạo, Đời sống thợ thuyền, Dân chúng...

Sang Liên Xô dự Đại hội Quốc tế nông dân và được bầu vào đoàn chủ tịch của Quốc tế nông dân. Sau đó học tại Trường Đại học Phương Đông - nơi đào tạo cán bộ cộng sản cho những nước phương Đông.

Năm 1924: Tham dự Đại hội V của Quốc tế Cộng sản; Đại hội Quốc tế thanh niên, Quốc tế cứu tế đỏ, Quốc tế Công hội đỏ. Viết bài "Lênin và các dân tộc thuộc địa" đăng trên báo Pravda.

Nguyễn Ái Quốc cùng một số đại biểu dự Đại hội Quốc tế Cộng sản lần thứ V tại Liên Xô

Hành trình tìm đường cứu nước của Nguyễn Ái Quốc

